

Saavutettavuusseloste – Meriliikenteen tiedonhallintajärjestelmä (Portnet)

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom pyrkii takaamaan verkkosivustojensa ja verkkopalvelujensa saavutettavuuden digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain (306/2019) mukaisesti.

Tämä saavutettavuusseloste koskee [Meriliikenteen tiedonhallintajärjestelmää](#).

Vaihtoehtoiset asiointitavat

Jos et pysty käyttämään Portnet -palvelua, voit käydä tekemässä Portnet-ilmoituksen [Tullin asiakaspalvelua tarjoavalla toimipaikalla](#). Tarvittaessa saat maksutta apua tullivirkailijoilta käyttöliittymän käyttämisessä. Voit myös valtuuttaa alusedustajan tai toisen henkilön tekemään Portnet-ilmoituksen puolestasi.

Tullin verkkosivuilta löydät [asiakaspalvelua tarjoavat toimipaikat kartalla](#) ja [toimipaikkojen aukioloajat](#).

Apua vaihtoehtoiseen asiointiin saat [tullineuvonnasta](#), p. 0295 5201.

Katso [ohjeet vaihtoehtoisista asiointitavoista](#).

Palvelun saavutettavuus

Palvelun saavutettavuus ei täytä digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain vaatimuksia.

Saavutettavuuden arvioinnissa on käytetty verkkosisällön saavutettavuusohjeita (Web Content Accessibility Guidelines, WCAG).

Tunnetut saavutettavuusongelmat

Alla kuvataan tunnetut saavutettavuusongelmat. Jos huomaat palvelussa ongelman, joka ei ole luettelossa, ota meihin yhteyttä.

Seuraavat sisällöt eivät täytä digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain vaatimuksia ja korjataan mahdollisimman pian:

- HTML-otsikkotasojen käytössä on puutteita. Otsikot on esitetty ainoastaan (lihavoiduin) tekstein eikä lainkaan HTML-otsikkotyylein. (WCAG 1.3.1)
- Palvelu ei ole responsiivinen, joten zoomauksen jälkeen sivua on vieritettävä myös vaakasuunnassa. Toteutustavasta johtuen myös kaikista tärkeimmän eli sisältöalueen ikkuna jää hyvin pieneksi. (WCAG 1.4.10)
- Yhteys palveluun katkeaa aikaviiveen jälkeen ilmeisesti varoittamatta. (WCAG 2.2.1)

- Sivujen kieltä ei ole määritelty, joten ruudunlukija saattaa ääntää sivun tekstiä väärän kielen sääntöjen mukaan. (WCAG 3.1.1)
- Kieliversiolinkkien lyhenteet SV, EN, FI eivät ole välttämättä kaikille ymmärrettäviä, etenkin koska ne äännetään väärän kielen sääntöjen mukaan (WCAG 3.1.2)
- Valikoiden linkit ja otsikot ovat tekstiä esittäviä kuvia, mitä pitäisi välttää. Tekstiä esittävät kuvat hankaloittavat ruudunlukijakäyttöä eikä tällaista tekstisisältöä voi muokata luettavammaksi omilla tyyleillä. Sivua zoomatessa esim. 400% valikkojen linkit menevät jonkin verran suttuisiksi. (WCAG 1.3.1 ja 1.4.5)
- Palvelun valikoita ei ole merkitty ohjelmallisesti valikoiksi, joten niitä on ruudunlukijan varassa vaikea ymmärtää sellaisiksi. (WCAG 1.3.1 ja 4.1.2)
- Uuteen selainvälilehteen tai -ikkunaan aukeavia linkkejä ei ole merkitty. Myöskään tiedostolinkkejä ei ole merkitty. Tämän vuoksi käyttäjä ei saa etukäteen tietoa, mitä linkistä tulee tapahtumaan. (WCAG 2.4.4)
- Palvelussa käytetään sisällön ja valikoiden asetteluun frame-elementtejä. Vaikka framejen käyttö ei periaatteessa riko WCAG 2.1-standardia, ne ovat vanhentunutta web-tekniikkaa, niihin liittyy käytettävyysongelmia (mm. selaimen takaisin-painikkeen toiminta) ja ne voivat ruudunlukijakäytössä käyttäytyä arvaamattomasti eri selaimilla. (WCAG 1.3.1)
- Palvelussa on lukuisia kenttäkohtaisia hakuja, joiden hakutulokset avautuvat pop-uppina uuteen selainikkunaan. Taulukkoon listatuissa hakutuloksissa linkkinä toimii vain rivin numero eikä hakutuloksen nimi, jolloin ruudunlukijakäyttäjien on hieman hankalaa hahmottaa, mihin hakutulokseen kullakin linkillä viitataan. Hakutulosten läpikäynnin jälkeen näppäimistön sarkainpainikkeella navigoidessa kohdistus menee elementtiin, joka hämmentävästi yhtäkkiä sulkee hakutulosten selainikkunan. (WCAG 2.4.4 ja 3.2.1)
- Erinäisiä ilmoituksia ja todistuksia listataan taulukkorakenteilla. Ruudunlukijakäyttäjien voi olla hankala hahmottaa, mihin taulukkojen ilmoitusnumerosarjalinkit vievät. (WCAG 2.4.4)
- Sivuston HTML-koodin laatua ei pystytty kunnolla tarkastamaan, koska tarkastus pysähtyi joka sivulla samaan fataaliin virheeseen rivillä 7. Palvelussa ei myöskään ole tehty tarkoituksenmukaista DOCTYPE-määrittystä, joka kertoisi ruudunlukijalle, että palvelussa käytetään frame-elementtejä. HTML-koodin puutteet voivat aiheuttaa apuvälineiden yllättävää toimintaa. (WCAG 4.1.1)
- Sivua on aseteltu hieman tyhjien rivien avulla
-tagin avulla. Tämä saa ruudunlukijan lukemaan rivin kohdalla hämäävästi "tyhjä". (WCAG 1.3.1)
- Joillain sivuilla osa linkeistä katoaa hämmentävästi sivunavigaatiosta ilman mitään syytä. Tämä vaikuttaa lähinnä ohjelmointivirheeltä. (WCAG 3.2.3)
- Lomakekenttiin liittyy useita saavutettavuusongelmia:
 - Kaikista lomakekentistä puuttuu nimilaput (label). Lomakekenttien selitteet ovat ohjelmallisesti vain tavallista tekstiä taulukkojen soluissa. (WCAG 4.1.2)
 - Monesta syöttökentästä koostuvia kokonaisuuksia ja toisiinsa liittyviä valintapainikkeita ja valintaruutuja ei ole yhdistetty ohjelmallisesti toisiinsa. (WCAG 1.3.1)
 - Yksiköitä kenttien perässä ei ole liitetty kenttiin ohjelmallisesti. (WCAG 4.1.2)
- Ruudunlukijakäyttäjä ei havaitse ilmoitusta sivulla olevista virheistä käymättä sivun tekstiä läpi. Lisäksi kenttäkohtaisia virheilmoituksia ei ole liitetty asiaankuuluviin

- kenttiin ohjelmallisesti. Ilmoitusten esittäminen kootusti sivun yläosassa pitkällä lomakkeella aiheuttaa sen, että näkevä käyttäjä ei välttämättä näe niitä samaan aikaan kentän kanssa. Virheellisiä kenttiä ei ole merkitty lomakkeella visuaalisesti eikä ohjelmallisesti. Virheilmoitukset eivät ole myöskään yhdenmukaisia tai välillä niissä viitataan kenttiin, joita ei ole olemassakaan. (WCAG 3.3.1, 3.3.3 ja 4.1.3)
- Ruudunlukijakäyttäjä ei saa palautteita toimintojen suorittamisesta siirtämättä kohdistusta. Tällaisia ovat esim. palveluun kirjautumisen epäonnistuminen, sekä lomakkeen tyhjentäminen. (WCAG 4.1.3)
 - Kenttäkohtaiset ohjeet on esitetty erillisessä Ohje-ikkunassa. Ohje-ikkunassa on yleensä sekä sivu- että kenttäkohtaisia ohjeita sekaisin, mikä hankaloittaa oikean ohjeen löytämistä. Ruudunlukijakäyttäjät eivät saa ohjeista tietoa kenttään kohdistuessa, sillä ohjeita ei ole liitetty kenttiin ohjelmallisesti. Ohje-ikkuna myös hämmentävästi sulkeutuu itsestään, kun kohdistus siirretään siitä pois hiirellä tai näppäimistöllä. (WCAG 3.2.1 ja 3.3.2)
 - Pakollisiin kenttiin lomakkeissa liittyy seuraavia havaintoja:
 - Pakollisten kenttien merkinä olevaa tähteä (*) ei ole selitetty. (WCAG 1.3.1)
 - Pakollisia kenttiä ei ole aina merkitty (esim. IMO-FAL-ilmoituksen kentät) (WCAG 3.3.2)
 - Pakolliseksi kentiksi on merkitty kenttiä, jotka eivät ole pakollisia tai ovat pakollisia vasta, kun jokin muu ehto täyttyy. Vastaavasti osa vapaavalintaisista kentistä voi muuttua pakollisiksi muiden kenttien valinnoista riippuen. (WCAG 1.3.1 ja 3.3.2)
 - Päivämäärät täytyy syöttää kenttiin täsmälleen muodossa ppkkvv tai pp.kk.vvvv, jolloin esim. 25.5.2019 ei ole hyväksyttävä syöttömuoto. Virheilmoituksista (esim. Kentän saapumispäivä arvo on virheellinen) ei kuitenkaan käy ilmi, mitä käyttäjän pitäisi tehdä asialle. (WCAG 3.3.3)
 - Uuteen ikkunaan avautuvan kalenterielementin navigointipainikkeisiin sekä päivämääriin ei pääse käsiksi näppäimistöllä. Näppäimistöikäyttäjä ei tämän vuoksi pysty hyödyntämään niitä. Päivämäärän pystyy onneksi kuitenkin kirjoittamaan itse. (WCAG 2.1.1)
 - Ilmoitusten tallentamisesta ei paikoitellen (esim. VA-ilmoitus ja Lasti, manifesti) tarjota minkäänlaista palautetta käyttäjälle. (WCAG 4.1.3)
 - Vahvista...-painikkeet eivät ole heti niihin liittyvien kenttien yhteydessä, jolloin ne voivat jäädä huomaamatta tai niiden merkitystä ei ymmärretä. Sataman vahvistaminen ei myöskään onnistu, jos käyttäjä ei käytä hakutoiminnallisuutta, vaan kirjoittaa sataman nimen (esim. FITKU) suoraan kenttään ja painaa "Vahvista satama". (WCAG 1.3.1 ja 4.1.2)

Selosteen laatiminen

Traficom on arvioinut tämän palvelun saavutettavuuden seuraavasti

- Arvioinnin on tehnyt ulkoinen toimija.
- Palvelu on arvioitu 4.6.2019.
- Seloste on laadittu 10.9.2020.

- Selostetta tarkistettiin viimeksi 10.9.2020.

Palaute

Otamme mielellämme vastaan palautetta tämän palvelun saavutettavuudesta.

- Anna saavutettavuuspalautetta Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille sähköpostitse:
- <https://www.traficom.fi/fi/traficom/yhteystiedot/anna-palautetta-traficomin-toiminnasta-tai-palveluista>
-
- Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin osaamisalue Liikennejärjestelmä, Alustekniikka ja meriympäristö vastaa Portnet -palvelun saavutettavuudesta
- Liikenne- ja viestintävirasto Traficom vastaa myös saavutettavuuspalautteisiin.
- Tavoittemme on vastata palautteisiin viiden arkipäivän kuluessa.
- Jos et ole tyytyväinen Liikenne ja viestintävirasto Traficomilta saamaasi vastaukseen, voit antaa palvelusta saavutettavuuspalautetta myös Aluehallintovirastolle: saavutettavuus@avi.fi.

Palvelunomistajan hyväksyntä

Seloste on hyväksytty 22.9.2020.

Laatija: Antti Arkima (Portnet-järjestelmävastaava)

Hyväksyjä: Max Wilhelmson (Päällikkö, alustekniikka ja meriympäristö)